

## מסכת חגיגה

### פרק שלישי חומר בקודש

#### דף כ'

##### חומר בקודש מבתרומה

במשנה הראשונה בפרק זה, נמנו דברים, שבהם הקדשים חמורים מהתרומה בדיני טהרתם. ומתחילה נזכר אותם בקצרה, כפי שהם שנויים, ולאחר מכן נרחיב בביאור מקצת מהדברים וטעמיהם, על הסדר שהם מבוארים בגמרא.

##### א. הטבלת כלי בתוך כלי.

כשיש שני כלים טמאים, ומטבילים כשאחד מהם מונח בחבירו, להשתמש בהם תרומה, הטבילה הזו מועילה, ולהשתמש בהם קדשים, אינה מועילה.

##### ב. אחוריים ותוך ובית הצביטה.

כלי שראוי להשתמש בתוכו, ובאחוריו, ובבית צביטתו. לענין תרומה, כל תשמיש ותשמיש שבו נחשב כלי בפני עצמו, ואם נטמא זה [בטומאה דרבנן], לא נטמא זה, ותרומה שבו טהורה<sup>א</sup>. אבל לענין קדשים, אם נטמא אחד מהמקומות הללו, כל הכלי טמא לקדשים.

##### ג. הנושא את המדרס.

הנושא מנעל של זב, שהוא טמא טומאת מדרס, נושא את התרומה בחבית, בלא לגעת בה, ואינו מטמא אותה בנשיאתו. אבל קדשים שנושא, מטמא.

##### ד. בגדים של זה לזה.

בגדי אוכלי תרומה, מדרס הם אצל אוכלי קדשים, כפי שנתבאר בסוף דף י"ט.

##### ה. טבילת בגד קשור ולח.

בקדשים החמירו הרבה, שלא להשתמש בהם דברים, שהטבילום באופנים הבאים הנראים כדומים לחציצה, שהבא להטביל בגד להשתמש בו קדשים, אם הוא קשור, מתירו קודם הטבילה, ואם הוא לח, מנגבו קודם הטבילה. אבל בתרומה לא החמירו כך, והבא להטביל בגד להשתמש בו תרומה, מותר אף לקושרו קודם טבילתו, ולהטבילו כשהוא קשור.

##### ו. טבילת כלים הנגמרים בטהרה.

הכלי אינו מקבל טומאה עד גמר עשייתו, שמאותה שעה נחשב כלי, אבל אם

<sup>א</sup> כן כתב כאן רש"י. אולם בדף כ"ב יתבאר בעזה"י שכן הדין כשנטמא בשאר תשמישים אבל אם נטמא מתוכו כולו טמא.

נגעה בו טומאה קודם שנעשה כלי, אינו נטמא. וכלים הנגמרים בטהרה, הם כלים, שמשבאו סמוך לגמר עשייתם, נוהר בהם שלא יטמאו. וכלים אלו, אף שהם בחזקת טהרה, אם בא להשתמש בהם קדשים, צריך להטבילם, ואם בא להשתמש בהם תרומה, אין צריך להטבילם.

כל הדברים האמורים עד כאן, הם דברים שיש בהם זררא דטומאה דאורייתא, כלומר החמירו בהם בקדשים, משום חשש טומאה של תורה<sup>ב</sup>, ומשום כך, לא רק בקדשים עצמם החמירו חומרות אלו, אלא אף בחולין הנעשים על טהרת הקודש. [ולחן יתבאר בעזה"י שיש המונים אותן חמש מעלות ויש המונים אותן שש מעלות].

וכל הדברים האמורים מכאן ולהלן, הם דברים שאין בהם זררא דטומאה דאורייתא, כלומר לא מחמת חשש טומאה של תורה החמירו בהם, ומשום כך, רק בקדשים עצמם החמירו בהם את החומרות הבאות, ולא בחולין שנעשו על טהרת הקודש.

##### ז. צירוף כלי לטמא כל מה שבתוכו.

היו בכלי אחד מספר חתיכות של קדשים, ונגע טמא באחת מהחתיכות, הכלי מצרף את כולן להיחשב כחתיכה אחת, וכל החתיכות נעשות וולד ראשון לטומאה, כדן מה שנגע בו הטמא. אבל היו בכלי אחד מספר חתיכות של תרומה, אין הכלי מצרף את כל החתיכות להיחשב כחתיכה אחת, ורק זו שנגע בה הטמא, נעשית ראשון לטומאה, וחוזרת ומטמאה את הסמוכות לה, להיות שני לטומאה, ואלו את הסמוכות להן, להיות שלישי לטומאה, וכל השאר טהורות.

##### ח. כמה וולדות לטומאה.

בקדשים יש וולד רביעי לטומאה, שאם נגעו קדשים בשלישי לטומאה, נפסלו להיות רביעי. ובתרומה יש וולד שלישי לטומאה ולא יותר, שתרומה שנגעה בשני לטומאה נפסלה להיות שלישי, ואינה עושה תרומה אחרת רביעי.

##### ט. יד טמאה מטמאה את חברתה.

מי שהיו שתי ידיו טהורות, ונטמאה אחת מהן בלבד בטומאה דרבנן המטמאה את הידים בלבד. נוגע בידו הטהורה בתרומה, ואינו מטמאה, כי אצל התרומה, אין נחשבת טמאה אלא ידו שנטמאה. אבל בקדשים לא יגע כלל, לא בידו הטמאה, ולא בידו הטהורה, שאצל הקדשים, אם נטמאה ידו אחת, כאילו נטמאו שתייהן, וטהרתן לקדשים בטבילה, [כפי שנתבאר בדף י"ח].

<sup>ב</sup> (א) כלי בתוך כלי, טעמו משום חציצה כפי שיתבאר ואם יש חציצה הדבר מערב את הטהרה מהתורה. (ב) אחוריים ותוך, אף על פי שדברו כאן בכלים שנטמאו אחוריו במשקים שהם טומאה דרבנן, מיהו מה שאמרו חכמים שמשקים מטמאים כלי, משום גזרה של משקה זב וזבה הוא, כגון רוקו ומימי רגליו, והם מטמאים כלי מהתורה, ובטומאה של תורה אין חילוק בכלי שטף בין אחוריים לתוכו, שבכל מקום שטומאה נוגעת בו נטמא כולו. (ג) נושא את המדרס, גם כן חשש טומאה של תורה הוא, כמבואר בגמרא, מעשה היה שנפלה רצועת הסנדל לאויר חבית. (ד) בגדי אוכלי תרומה מדרס לקדש, שמא ישבה עליהן אשתו נדה, חשש טומאה של תורה היא. (ה) כלים הנגמרים בטהרה, צריכים טבילה משום צינורא דעם הארץ, שמא זב הוא, וזהו חשש טומאה של תורה. [ע"פ רש"י].